

Про стан платіжного балансу в III кварталі 2025 року

(за попередніми даними¹, за методологією шостого видання
Керівництва з платіжного балансу та міжнародної інвестиційної позиції)

Дефіцит поточного рахунку платіжного балансу² в III кварталі 2025 року становив 9.7 млрд дол. США, або 11.1% від ВВП (за III квартал 2024 року – 2.0 млрд дол. США, або 4.0% від ВВП). Розширення дефіциту пов'язане зі збільшенням дефіциту торгівлі товарами (насамперед за рахунок суттєвого збільшення імпорту) та скорочення обсягів грантової допомоги від міжнародних партнерів – 2.4 млрд дол. США (5.6 млрд дол. США в III кварталі 2024 року). Також сформувався дефіцит первинних доходів за рахунок скорочення оплати праці та збільшення виплат за інвестиційними доходами.

Дефіцит поточного рахунку без урахування реінвестованих доходів та грантів від міжнародних партнерів становив 11.9 млрд дол. США, або 13.6% від ВВП (у III кварталі 2024 року – 7.3 млрд дол. США, або 14.4% від ВВП).

Дефіцит зовнішньої торгівлі товарами та послугами в III кварталі 2025 року становив 15.2 млрд дол. США (у III кварталі 2024 року – 10.7 млрд дол. США).

Експорт товарів скоротився на 2.9%, а їх **імпорт³** збільшився на 23.8%; порівняно з попереднім кварталом експорт товарів зменшився на 5.4%, а їх імпорт зріс на 6.5%.

Експорт товарів у III кварталі 2025 року становив **9.0 млрд дол. США**. Його скорочення було зумовлено насамперед зниженням експорту **продовольчих товарів** на 8.8% (порівняно з II кварталом 2025 року на 8.0%). Падіння експорту зернових культур (на 23.1%) та насіння олійних культур (на 35.1%) лише частково було компенсовано зростанням експорту інших продовольчих товарів: олій та жирів (на 16.9%), продуктів харчової промисловості (на 18.2%) та м'ясо-молочних продуктів (на 15.0%). Також скоротився експорт **продукції металургії** на 9.5% (на 3.5% до II'2025). Водночас збільшився експорт:

деревини та виробів із неї	– на 19.3% (-1.5% до II'2025);
мінеральних продуктів	– на 9.5% (+3.2% до II'2025);

¹ Усі дані з платіжного балансу наведені без урахування тимчасово окупованої російською федерацією території України.

² До показників торгівлі товарами включаються обсяги поштових відправлень, які до 2025 року містили інформацію тільки щодо посилок, які оподатковувалися. Упродовж 2024 року Державна митна служба України реалізувала перехід на електронну систему митного оформлення поштових та експрес-відправлень, що дало змогу суттєво збільшити охоплення поштових відправлень. Зважаючи на системний характер змін у даних щодо обсягів поштових відправлень, з метою забезпечення співставності показників платіжного балансу було здійснено перегляд даних щодо експорту-імпорту товарів, що надходили у вигляді поштових відправлень за 2020–2023 роки. У результаті обсяги імпорту товарів було збільшено в 2020 році на 1 459 млн дол. США, 2021 році – на 2 083 млн дол. США, 2022 році – на 926 млн дол. США, 2023 році – на 1 589 млн дол. США. Обсяги поштового експорту було збільшено відповідно на 440 млн дол. США, 508 млн дол. США, 276 млн дол. США та 336 млн дол. США.

³ Усі зміни показників у процентному відношенні наведено порівняно з показниками відповідного періоду минулого року, якщо не зазначено інше.

промислових товарів	– на 24.3% (+7.6% до II'2025);
продукції хімічної промисловості	– на 8.3% (+0.5% до II'2025);
продукції машинобудування	– на 5.4% (-11.1% до II'2025).

У географічному розрізі в III кварталі 2025 року скорочення експорту відбувалося виключно за рахунок країн ЄС на 618 млн дол. США, або на 11.3% (частка знизилася з 59.1% до 54.0%). Натомість зріс експорт до країн Америк (на 85 млн дол. США, або на 34.1%, частка зросла з 2.7% до 3.7%), країн СНД (на 80 млн дол. США, або на 16.4%, частка збільшилася з 5.3% до 6.3%), Африки (на 54 млн дол. США, або 8.6%, частка зросла з 6.8% до 7.6%) та Азії (на 18 млн дол. США, або 0.9%, частка збільшилася з 22.7% до 23.6%).

Імпорт товарів становив 22.6 млрд дол. США. Усе зростання було забезпечене збільшенням неенергетичного імпорту на 27.7% (на 7.8% порівняно з II кварталом), насамперед за рахунок імпорту **продукції машинобудування** – зріс на 44.6% (на 9.7% порівняно з II кварталом) зокрема імпорту електричних машин (у 1.6 раза) та легкових автомобілів (у 1.7 раза). Також збільшився імпорт:

продовольчих товарів	– на 22.7% (0.0% до II'2025);
продукції хімічної промисловості	– на 11.6% (+3.6% до II'2025);
металургійної продукції	– на 26.6% (+11.1% до II'2025).
промислових виробів	– на 6.8% (+28.7% до II'2025);
деревини та виробів із неї	– на 9.3% (+5.8% до II'2025).

Незначно скоротився енергетичний імпорт (на 0.7%, порівняно з II кварталом 2025 року – на 3.6%) насамперед за рахунок електроенергії, що частково було компенсовано збільшенням імпорту вугілля та природного газу.

У географічному розрізі за III квартал 2025 року найбільше збільшився імпорт із країн Азії (на 2.1 млрд дол. США, або на 32.9%, їх частка збільшилася з 34.3% до 36.8%) та ЄС (на 1.1 млрд дол. США, або на 13.2%, частка скоротилася з 45.0% до 41.2%). Також збільшився імпорт із країн Америк (на 264 млн дол. США, або 23.7%, частка не змінилася – 6.1%), Африки (на 63 млн дол. США, або 25.8%; частка зросла на 0.1 в.п до 1.4%) та Австралії (на 55 млн дол. США, або в 2.1 раза, частка зросла на 0.2 в.п. до 0.5%). Водночас скоротився імпорт із країн СНД (на 25 млн дол. США, або на 13.7%, частка зменшилася з 1.0% до 0.7%).

Дефіцит торгівлі послугами дещо скоротився: до 1.6 млрд дол. США (порівняно з 1.7 млрд дол. США в III кварталі 2024 року) за рахунок більшого скорочення імпорту послуг (на 5.4%), ніж їх експорту (на 5.0%). Скорочення імпорту послуг за рахунок зменшення витрат подорожуючих і короткострокових мігрантів (на 7.6%, до 3.2 млрд дол. США), державних послуг (на 33.7%), інших ділових послуг (на 7.8% за рахунок рекламних послуг) та фінансових послуг (на 17.8%) лише частково було компенсовано збільшенням транспортних послуг (на 18.4% за рахунок морського, повітряного та автомобільного транспорту), комп'ютерних послуг (на 18.3%) та плати за використання інтелектуальної власності (на 14.6%). Скорочення експорту послуг було зумовлене насамперед скороченням експорту транспортних послуг (на 36.8%, здебільшого за

рахунок трубопровідного транспорту, а також залізничного і морського) та інших ділових послуг (на 5.1% за рахунок технічних послуг). Натомість зріс експорт комп'ютерних послуг (на 5.2%), витрати осіб, які подорожують Україною (на 21.6%), та експорт державних послуг (на 18.4%).

У III кварталі сформувався дефіцит первинних доходів – 362 млн дол. США (порівняно з профіцитом у 236 млн дол. США в III кварталі 2024 року) за рахунок одночасного зменшення надходжень за статтею “оплата праці” (на 17.4%) та збільшення виплат за доходами від інвестицій (на 10.7%).

Профіцит балансу вторинних доходів скоротився до **5.8 млрд дол. США** (у III кварталі 2024 року 8.4 млрд дол. США), що зумовлювалося зменшенням надходжень грантової допомоги⁴ від міжнародних партнерів (2.4 млрд дол. США порівняно 5.6 млрд дол. США в III кварталі 2024 року).

Обсяги приватних грошових переказів, що надходили в Україну, становили 2.1 млрд дол. США⁵, скоротившись порівняно з III кварталом 2024 року на 10.4%. Потік переказів через офіційні канали був на рівні минулого року, зменшившись усього на 0.5%: зниження обсягів заробітної плати, яку українці отримували з-за кордону, на 12.7% було майже компенсоване збільшенням надходжень інших приватних переказів на 9.5%. Надходження грошових переказів через неформальні канали зменшилося на 23.9%.

Чисте запозичення від зовнішнього світу в III кварталі 2025 року (сумарне сальдо поточного рахунку та рахунку операцій з капіталом) **становило 9.7 млрд дол. США** (у III кварталі 2024 року чисте кредитування становило 2.9 млрд дол. США).

У III кварталі 2025 року чистий приплив за фінансовим рахунком становив **10.7 млрд дол. США** (у III кварталі 2024 року чистий відплив становив 3.7 млрд дол. США) і більше ніж на 80% був сформований за рахунок припливу коштів до державного сектору.

Чистий приплив коштів за операціями сектору державного управління становив 7.9 млрд дол. США (у III кварталі 2024 року – 2.6 млрд дол. США) і зумовлювався чистим залученням позик від міжнародних партнерів на відповідну суму.

Зовнішні активи Національного банку зменшилися на 0.9 млрд дол. США.

Чистий приплив за прямими іноземними інвестиціями становив 595 млн дол. США (у III кварталі 2024 року – 170 млн дол. США) і сформувався за рахунок:

чистих залучень за борговими інструментами в 217 млн дол. США, з них 43 млн дол. США за кредитами сестринських компаній (у III кварталі 2024 року чисте погашення становило 120 млн дол. США, із них залучення за кредитами

⁴ Грантова допомога, отримана в III кварталі 2025 року, спрямовуватиметься на відшкодування видатків держбюджету для забезпечення виплат співробітникам служб першого реагування (ДСНС), виплат ВПО, пенсійних виплат, оплати праці надавачів медичних послуг, що надають послуги за програмою медичних гарантій.

⁵ Загальні дані щодо приватних грошових переказів за 2024 рік – III квартал 2025 року були переглянуті у зв'язку з уточненням Народним банком Польщі методології оцінки грошових переказів українських громадян, які перебувають у Польщі.

сестринських компаній – 55 млн дол. США);

реінвестування доходів на 168 млн дол. США (у тому числі: банків – 252 млн дол. США та 84 млн дол. США – вилучення реінвестованих доходів реального сектору), у III кварталі 2024 року реінвестування доходів становило 285 млн дол. США (у тому числі: банків – 232 млн дол. США, реального сектору – 53 млн дол. США);

інвестицій в акціонерний капітал (крім реінвестування доходів) у 137 млн дол. США (у III кварталі 2024 року – 188 млн дол. США).

Чисте збільшення зовнішньої позиції банківського сектору за портфельними та іншими інвестиціями становило 207 млн дол. США завдяки збільшенню зовнішньої позиції за статтею “валюта і депозити” та купівлі банками цінних паперів нерезидентів.

Чисте зменшення зовнішньої позиції реального сектору (без урахування прямих іноземних інвестицій) становило 1.1 млрд дол. США (у III кварталі 2024 року збільшення становило 1.9 млрд дол. США) за рахунок:

чистого зменшення зовнішньої позиції за торговими кредитами на 1.2 млрд дол. США (у III кварталі 2024 року – 2.0 млрд дол. США);

збільшення заборгованості за кредитами та позиками на 1.1 млрд дол. США, переважно за гарантованими кредитами;

зростання обсягів готівкової валюти поза банками на 1.2 млрд дол. США (у III кварталі 2024 року – на 3.6 млрд дол. США);

погашенням єврооблігацій на 0.2 млрд дол. США.

У цілому **приплив до приватного сектору (разом із помилками та упущеннями) становив 1.9 млрд дол. США** (у III кварталі 2024 року відплив становив 1.1 млрд дол. США).

Платіжний баланс у III кварталі 2025 року зведено з профіцитом у 1.0 млрд дол. США (у III кварталі 2024 року дефіцит становив 0.8 млрд дол. США). Чисті залучення кредитів від Міжнародного валютного фонду становили 41 млн дол. США (у III кварталі 2024 року 1.3 млрд дол. США).

Міжнародні резерви на кінець III кварталу 2025 року становили 46.6 млрд дол. США, що забезпечує фінансування імпорту майбутнього періоду протягом 4.7 місяця.